

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Kristalizovana modrost.

Klerikalna stranka je ustanovila nov list. Naslovila ga je „Narodni gospodar“ in ga razposlala v 15.000 izvodih po vsem Slovenskem. „Soča“, „Domovina“ in „Mir“ so dotično številko poslale svojim naročnikom in tako ne rečemo preveč, ako pravimo, da je ni vasi, kamor bi ne bil prišel ta list.

V svojem programu pravi „Narodni gospodar“, da ni političen list, in da ne služi nobeni politični smeri, a kdor le prvo številko pregleda, spozna, da ta list ne služi narodno-gospodarskim interesom, ampak da služi klerikalni stranki, in da ima namen, pod krinko nepristranosti delati politično propagando za klerikalno organizacijo, zlasti za tisto bankrotno gospodarsko organizacijo, s katero hoče duhovščina slovensko ljudstvo politično zasužnjiti.

„Narodni gospodar“ je glasilo „Gospodarske zveze“. Ta bi rada vse stanove pritegnila k sebi, da jih zadinja klerikalizmu in zato hoče tudi „Narodni gospodar“ „služiti“ vsem stanovom: kmetovalcem in obrtnikom, trgovcem in svedrcom. Kdor je list le pregledal površno, je spoznal to tendenco in ga bo mirno v stran položil. Časi, ko se je dalo pod krinko nepristranosti ribariti v kalni vodi, so že minuli.

Ne bomo se spuščali v podrobno kritiko vsebine prve številke. Se res ne izplača, dasi se nahajajo v njej stvari, ki silijo človeka na smeh. Tako je ves prvi oddelek, ki je posvečen „kmetijstvu“, prav brez pomisleka in brez ozira na razmere našega kmetijstva prepisan iz raznih nemških listov in knjig. Članki so veliko preveč abstraktni, članku „Kako naj se plačuje mleko v sirarnicah“ pa se mora vsakdo smejati, kdor pozna razmere pri naših mlekarskih zadrukah. Ti nasveti so primerni za gotove nemške kraje, ne pa za nas.

Pomuditi pa se moramo nekoliko pri članku „Zadruge in trgovci“, v katerem se razodeva taka naivnost, da mora človek kar strmeti. O trgovcih in o konsumnih

društvih se ekspektorira „Narodni gospodar“ tako le:

„Troje činitelj je pri tem vprašanju upoštevati: trgovce, zadrage in — ljudstvo, katero je konsument. Ti trije činitelji naj se sporazumejo pod zaščito „Gospodarske zveze“, ki v vsakem posameznem slučaju rada prevzame nalogo posredovalca. Kmetijske zadrage naj opustijo trgovino s kolonialnim blagom in manufakturo ter se omejijo zgolj na svoj pravi smoter: pospeševati kmetijsko produkcijo, razpečevanje kmetijskih pridelkov in kmetijsko obrtnih izdelkov, ter nabavljanje kmetijskih ter kmetijsko-obrtnih potrebščin. Vse drugo naj pa prepustijo trgovcem, pod pogojem, da isti dogovorno z zadrugami dotičnega okolišča in z „Gospodarsko zvezo“ določijo cene, ki bodejo vsestranski ugajale. Seveda morajo v slučaju takega sporazumljenja trgovci prevzeti kolonialno in manufakturno zalogo zadrage; toda v tem oziru ne bode težave, če bode volja, sporazumeti se, resna.

.... Na drugi strani pa se trgovec nasloni na „Gospodarsko zvezo“, se poslužuje njenega posredovanja pri nabavljanju blaga; tako bode prišel tudi mali in najmanjši trgovec do solidnega blaga iz prve roke in bode torej kos konkurenci na vse strani.“

Z zadoščenjem jemljemo na znanje v tem članku obsežno priznanje, da se je klerikalna špekulacija s konsumnimi društvi izjavila. Ako bi imeli klerikalci količkaj upanja, da s konsumnimi društvi dosežejo svoje politične namene, bi gotovo ne iskali pota, kako bi zlezli iz jame, katero so sicer trgovcem in obrtnikom kopali, v katero pa so sami padli. Toda sprava pod takimi pogoji, kakor jih formulira „Narodni gospodar“, je popolnoma izključena. Ti pogoji so tako naivni, da jih morda sprejme kak reven nerazsoden kramarček ali noben trgovec in obrtnik.

Prva naivnost je zahteva, da morajo trgovci v slučaju sporazumljenja prevzeti kolonialno in manufakturno zalogo kon-

sumnih društev. To si bo vsak trgovec devetindevetdesetkrat premislil. Znano je namreč, da imajo konsumna društva samo malovredno blago, tako, ki so jim ga obesili židovski agentje, in katerega pošten trgovec sploh ne mara. Konsumna društva so to ničvredno blago preplačala, zdaj pa bi ga rada trgovcem za drag denar obesila. Špekulacija ni napačna. Gospodje okrog „Narodnega gospodarja“ mislijo, da bi bila to prilika, iznebiti se slabega blaga in ga trgovcem prav mastno zaračunati ter tako narediti prav lep dobiček, ali ta račun se ne bo obnesel.

Druga naivnost je zahteva, da bi se trgovci morali nasloniti na „Gospodarsko zvezo“ in se posluževati njenega posredovanja pri nabavljanju blaga. Kaj misli „Narodni gospodar“, da so naši trgovci tako stupidni kakor njegovi kaplani in ne znajo sami blaga kupovati? Naš trgovec se bo lepo zahvalil za jerobstvo gospodarske zveze in bo rajši sam pospravil tiste procente, na katere špekulira „Gospodarska zveza“.

Vsa lementacija „Narodnega gospodarja“ priča, da je klerikalno stranko strah pred svojo lastno organizacijo, in da bi se rada iznebila konsumnih društev, seveda tako, da bi gospodje kaplanje napravili dobro kupčijo, in da bi „Gospodarska zveza“ prevzela varuštvo nad trgovci v političnem oziru in tudi v gospodarskem, kar bi seveda tudi nekaj neslo. Iz te moke pa ne bo kruha. Klerikalna ponudba je tako naivna, da je sploh ni smatrati za resno. Duševni oče take ponudbe more biti samo narodno-gospodarski diletant. Klerikalna stranka naj le sama zavzije juho, ki si jo je skuhala s konsumnimi društvi, naši trgovci ne pojdejo zanj po kostanj v žrjavico.

To je vse, kar smo imeli povedati o „Narodnem gospodarju“, iz katerega se spozna vsa duševna revščina narodno-gospodarskih diletantov. Kdor je list pregledal,

tisti ve, pri čem da je z njim, ve, da hoče list v prvi vrsti izpodkopati izvrstnega „Kmetovalca“, v obče pa pod plaščem nepristranosti delati propagando za klerikalnem in za klerikalno organizacijo. Na te limanice pa naši somišljeniki ne bodo sedli!

Štrajk premogarjev.

V severnih, vseskozi industrijalnih deželah na Češkem, na Moravskem in v Šleziji je nastal štrajk, kateri zadobiva od dne do dne večji obseg in zamore provzročiti gospodarsko katastrofo. Že zdaj štrajka nad 40.000 premogarjev, a gibanje se širi tako, da bode to število naraslo na 90.000. Tacega štrajka v Avstriji še ni bilo, in zato obrača nase vso pozornost.

Zahteve štrajkujočih premogarjev nikakor niso pretirane in neopravičene. Premogari zahtevajo v prvi vrsti uveljavljenje osemurnega delavnika in izplačevanje za službo vsak teden. Kdor le količkaj pozna težko delo premogarja globoko pod zemljo v neprestani smrtni nevarnosti, tisti mora spoznati, da je opravičena njihova zahteva, naj se skróči delavski čas na osem ur.

Toda lastniki velikih premogokopov se niso hoteli ozirati na zahteve delavcev, dasi rase vrednost in cena premoga od leta do leta in s tem tudi dobiček podjetnikov. Posredovanja so ostala brez uspeha, ker podjetniki niso hoteli ugoditi nobeni zahtevi delavcev, in vsled tega je prišlo do štrajka.

Podjetniki očitno računajo na to, da bo štrajkujočim premogarem zmanjkalo sredstev, in da se bodo morali na milost in nemilost udati, dočim upajo premogari, da bodo kritične razmere, katere nastanejo vsled štrajka, prisilile podjetnike, da odnehajo. Vrb tega se zbira za premogarje podpor po vsem svetu, in jim je iz Angleške obljubljeno posojilo dveh milijonov kron.

Vsak štrajk je dvorezen meč. To vidimo tudi v tem slučaju. Vse stagnira. V Pragi so morali že šole zapreti, ker nede staja premoga. Velike tovarne so v stiski, in če traja štrajk samo še teden dni, bodo

LISTEK.

Zasolil mu je.

Ruski spisal Anton Čehov.

Zemljemerec Gleb Gavrilovič Smirnov se je z vlakom pripeljal do postaje „Gviluški“. Do pristave, kamor je bil poklican, da bi izmeril nekaj posestva in postavil mejnike, je bilo okoli 30—40 vrst. (Ako ni voznik pijan in konji niso mrhe, tedaj niti trideset verst ni, ako je pa kočijaž natrkan in konji spehani, tedaj se jih nabere nad petdeset.)

— Povejte mi, prosim, kje je možno dobiti poštno konje? vprašal je zemljemerec kolodvorskega žandarja.

— Kakšnih? Poštnih? Tukaj sto vrst naokoli niti psa ne dobiš, da bi ga vpregel, kaj šele poštnih konj ... No, kam se hočete peljati?

— V Devkino, na posestvo generala Hohotova.

— Kaj bi? zinil je žandar. — Pojdite za postajo, tam na dvorišču bivajo mužiki, ki vozijo popotnike.

Zemljemerec je vzdihnil in se napotil za postajo, kjer je po dolgem iskanju in razgovarjanju in kolebanju najel mužika,

močnega kakor hrast. Bil je čemeran, ko-zavega lica, tičal je v oguljeni sukni iz debelega domačega s'ikna, na nogah je imel lapte. (To so šolni, iz ličja spleteni.)

— Vrag vedi, kakšna je tvoja telega! (Kmetijski, težki voz) zarentačil je zemljemerec, in zlezel na telego. — Človek ne ugane, kje je spredni, kje zadnji poddel ...

— Eh, kaj je tukaj sploh treba uganjati? Tam, kjer je konjev rep, tam je prednji poddel, a kjer sedi vaša milost, tam je zadnji ...

Kobilica je bila mlada, a suha, z razčenenimi nogami in razgrizenimi uhlji. Ko se je voznik dvignil in švignil z bičem iz vrvice, je samo stresla glavo, ko jo je okregal in jo pritisnil v drugič, je telega zaškripala in se stresla, kakor da bi imeia mrzlico. Po tretjem udaru se je telega premaknila in po četrtem spravila v tek.

— Ali se bova vso pot tako vozila? vprašal je zemljemerec, katerega je vožnja tresla tako, da se je bal, da se mu odtrga in obrne želodec, in da se mu zmešajo čreva. Čudil se je sposobnosti ruskih voznikov, češ, pelje, kakor da bi imel polža vpreženega, a vendar te trese ...

— Eh, dospeva, dospeva v svoj čas! pomiril ga je voznik. — Kobilica je mlada, poskočna ... Dajte, naj se razhodi, potem

je pa ne bo možno obdržati ... No-o-o, prokle ... ta!

Ko se je telega odpeljala s postaje, se je že mračilo. Na desni strani ceste se je razprostirala tema, zamrzla ravnina brez konca in kraja ... Ako se spustiš na njo, gotovo se izgubiš in prideš k črtu na kosilo. Za obzorom, kjer je ravnina izginjala in se zlivala z nebom, je leno vztrepeta-vala hladna jesenska zarja ... Na levo od ceste so se dvigali v mračni zrak nekaki to holmi, in ni se dalo razločiti, ali je bila to kaka vas ali so bili lanksi stogi za žito. Kaj je bilo spredaj, tega zemljemerec ni videl, ker mu je vse polje pred njim zakrival voznik s svojim širokim, nerodnim hrptom. Bilo je tiho, pa hladno, mrzlo.

— Kakšna puščava je vendar tukaj! mislil je zemljemerec, trud se, da bi si skril ušesa v plaščev ovratnik. — Ni hiše blizu. Nevaren čas — lahko me kdo napade in oropa, in nikdo me ne začuje, četudi bi streljal. Speko in snedo me lahko v tej samoti. Da, tudi do voznika nimam posebnega zaupanja ... Viš, kakšen hrbet! Če tako dete prirode samo prst zmezi, zapusti te duša! In kakšen sumljivi, zverski gobec so njegova usta ... Hej, mili moj, začel je zemljemerec, — kako ti je ime? — Meni? ... Klim.

— No, Klim, kako je tukaj pri vas? Ni opasno? Ali ni roparjev?

— Nič, nič, Bog nas je pomiloval ... Kdo pa naj ropa?

To je lepo, da ne ropajo ... No za vse slučaje sem pa vzlic temu vzel seboj tri samokrese, čuješ, z menoj ni dobro črešenj zobati. Desetih razbojnih kov se ne bojim ...

Med tem se je že celo stemnilo. Telega je nenadoma zaškripala potresla se in v pravem pomenu besede, nehote krenila na levo.

„Kam me je le zapeljal?“ mislil je zemljemerec. — Ves čas je šlo naravnost, a sedaj nakrat na levo. Iz tega ne bo nič dobrega ... Podlec me zapelje v kakšno goščavo in ... in ... Saj se je že dosti enakega pripetilo. — Ti praviš torej, da tukaj ni nevarno? Eh, škoda ... Jaz bi se rad polasal z razbojniki ... Na vid sem prav za prav slaboten, bolehen, a močen sem kakor bik ... Nekoč so me napadli trije razbojniki ... Hm! Kaj misliš? Enega sem tako stresel, da ... da, razumeš, da je pri priči izdihnil svojo grešno dušo, a ostala dva sta bila radi mene obsojena na pregnanstvo v Sibirijo. In od kod jemljem silo? Sam ne vem ... Z eno roko zgrabim kakoršnega si bodi dolgina, recimo kakoršen si ti, in ... in ga strknem ... (Konec prih.)

morale ustaviti delo in na tisoče delavcev in delavk raznih strok bo sredi zime brez kruha.

Nihče ne ve, kako bode štrajk končan. Pri štrajkih so vselej najnevarnejši tisti trenotki, ko začne delavec primankovati sredstev. V tistih trenotkih se zgode najhujše nesreče, in da vlada že na to računa, kaže dejstvo, da pošilja vse polno vojaštva v češke, moravske in šlezjske revirje.

Toda s tem je bore malo storjenega. Do 1. 1893. se vlade niso nikjer vtikale v štrajke, kvečjemu s puškami in z bajoneti. Odkar pa se je v Carmauxu vsled vladne intervencije doseglo sporazumljenje, je prodrlo načelo, da je dolžnost vlade, posredovati med delodajalci in štrajkujočimi delavci. To se godi tudi sedaj in želeži je, da bi se zgodilo z uspehom, zakaj vsled štrajka nastane lahko, kakor smo že rekli, najstrašnejša gospodarska kriza. In v tem slučaju se mora ukloniti kartel podjetnikov, kajti v bistvu so zahteve premogarjev popolnoma opravičene. Vlada bi morala biti zaslepljena, ako bi hotela v tem slučaju stopiti na stran Larischev in Solmsov, Rothschildov in Gutmannov, katerih nenastitnost je kriva sedanjega štrajka. Zlasti pa ne bo smela pozabiti, da je kri prav poseben sok, in da se s prelivanjem krvi po Falkenhaynovi tradiciji doseže ravno nasprotje tega, kar se je nameravalo doseči.

V Ljubljani, 23. januarja Spravne konference.

Shod levičarskih načelnikov se je torej v principu izjavil za spravne konference med Nemci in Čehi na Češkem in Moravskem. Dr. Funke je sklep levičarjev že sporočil ministrskemu predsedniku Körberju, ki je razposlal še pred omenjenim shodom vabila načelnikstvu leve in načelnikstvu mladočeškega kluba. Nemške zaupne može imenujeta vodstvi v Pragi in v Brnu; izvrševalni odsek mladočeškega kluba je imel svojo sejo včeraj v Pragi. „Neue Fr. Presse“ piše, da se snidejo zaupni može obeh strank šele 5. februarja, ker bode treba prej še različnih sej in posvetovanj; „Reichswehr“ pa poroča, da bode prva pravna konferenca že prihodnji ponedeljek, 29. t. m. Državni zbor se snide vsekakor pred 1. marcem, ker mora imeti dotlej vlada dognane predloge glede rekrutnega kontingenta. Ako bi se ta predloga ne mogla spraviti pod streho ter bi jo onemogočila levičarska ali desničarska obstrukcija, bi vlada parlament razpustila.

Razočarani — poštarji.

Novo leto je prineslo nove povišane poštne pristojbine. Spočetka je bilo občinstvo ogorčeno, a kmalu se je potolažilo, ko se mu je dokazovalo, da se porabijo zvišane pristojbine za nadomestitev dohodkov, ki odpadejo s tem, da se je odpravila na deželi dostavnina in pa za povečanje plač jako slabo plačanih poštarjev. In tako se je zgodilo, da imamo sedaj dražje dopisnice, dražja rekomandirana pisma itd., ter da poštarji ne pobirajo več dostavnin ter raznih pavšalij, toda korist ima le vladna mošnja. Za poštarje se ni zgodilo ničesar in vse obljube, da dobe za izgubljene dohodke primerno nadomestilo, so ostale samo na papirju. Na ta način imajo poštarji na deželi veliko škodo in marsikdo ima izgubo 600—2000 kron. Mnogim eksistencam je obstanek pri pošti onemogočen. Nova ureditev poštarjskih plač, ki se je objavila šele sredi januarja, je določila poštarjem stalne plače, kar je čisto pravilno. Toda kakšne so te plače! V prvem razredu je določena plača na 2400 kron. Za poštne sluga pa je določeno letnih 600—800 kron. Potemtakem so stali poštarji prej mnogo bolje kakor sedaj po novem statusu. Plača za sluga je tudi mnogo premajhna in poštarji bodo morali za uniforme, penzijske fonde in bolniške blagajne še iz svojega dolagati. Razumevno je torej, da med poštarji vre, ter da protestirajo proti taki regulaciji svojih plač, ki jim je pobrala dostavnine in pavšalijske, a jim ni dala nobenega nadomestila. V Pragi in na Dunaju so bili že veliki shodi, v Gradcu pa bo tak poštarjski shod 29. t. m.

Vojna v Južni Afriki.

Ob Tugeli grmč topovi in pokajo puške že nekaj dni skoraj neprestano; le ponoči prenehajo boji za par ur, toda z zgodnim jutrom se začnejo iznova ter se končajo šele pozno na noč. Skoraj vseh 30.000 mož

pod nadpoveljstvom Bullerja in pod vodstvom generalov Warren, Dundonald, Hildgard, Clery in Hart stoji v ognju. Zlasti delujeta topničarstvo in konjeničstvo. Le brigada Barton je ostala južno pri Kolensu. Buri se umikajo počasi proti Ladysmithu, odkoder obleganci že slišijo topove in vidijo eksplodirati petarde. Buri pač odbijajo pogumno napade Angležev, toda vendar-le zapuščajo pozicijo za pozicijo. Sodi se — in v Londonu se boje tega prav posebno — da je umikanje Burov taktično prerazčunjeno, in da se bodo umikali še tako dolgo, da dospe do izvrstnih pozicij, ter da zapeljejo Angleže v zasede, kjer jih naskočijo in pretepo. Posebnih uspehov pa Angleži v zvezi umikanju Burov niso dosegli, kajti Buller je brzojavil 21. t. m. ob 9. uri zvečer: „Ker je terrain hribovit, je težko določiti, koliko smo se polastili doslej zemlje; mislim pa, da resno napredujemo“. Buller torej ne ve, za koliko so se pomaknili njegovi generali naprej! Čudno, zelo čudno! „Times“ je prinesla Angležem iz Lourenço-Marquesa zopet nov „flašterček“; poroča namreč, da se je lotila Burov radi neuspehov pred Ladysmithom in radi raznih porazov ubanpanost in nezaupnost, ter da so vojaki ter njihovi vodje brezuspešnega boja tako naveličani, da bi radi prenehali z bojem! Te vesti niti uredništvo „Timesa“ menda ne verjame, ker je presmešna.

Dopisi.

Z dežele, 20. januarja. Šibe škofvega harača, reši nas, o Gospod! Čital sem že večkrat, kako pulijo denar v mnogih krajih za „nove šole“. Kar gabilo se mi je tako početje. Skoro ne bi verjel, da je vsemu res tako prav do pičice, ako ne bi bil slučaj tudi pri nas. Začela so se pri nas velikonočna izpraševanja. Duševni osrečevalci porabljajo to priliko, kolikor bolj jim je možno za svoje nakane. Sosebno letos znajo zlorabljati versko potrebo. Hribovski fajmošterčki so kaj dobro izvežbani v takih stvareh. Žal, da se jim skoro vse posreči v mnogih slučajih po veliki nevolji farnih ovčič, ki se rajše udajo, kakor bi se pripravili za „božjim namestnikom“. Kdo bi se, mu upal kaj ugovarjati, ker se boji, da bi ga potem „ferdamal.“ Tako je torej oznanil, da mora (!) prinesiti od vsake hiše kako dekle tiste male krajcarje in sicer za lansko leto nekaj, potem pa za letošnje. Lani je bil pri nas „ofer“ za prepotrebne škofove zavode. Na leci se je ustil župnik precej popoldne, da je pričakoval veliko, veliko več. Jaz pa rečem, da je dobil 3krat preveč! Po tem „ofru“ je popolnoma molčal. Ljudje so se veselili, da bodo sedaj prosti te nadloge. Toda volk je nenasiten. Takisto tudi črna suknja. Tudi letos bi rad napravil tak „ofer“, a izmislil si je še večjo zvijačo. Dobro mu je znano, da so dekleta ponosna, raje dajo več kot manj. Zatorej je oznanil, naj „odrajtajo“ dekleta. Pa ni se zmotil. Kakor sem slišal, so precej globoko segale. „Gaspud“ pa so bli dons zelu luštni, neč niso sprašvali, samo pripovedvali so, tako sem slišal od deklet. Zakaj bi pa ne bil vesel, ker jih je tako dobro potegnil za nos. Ubogo slepo ljudstvo. Ako narastejo občinske naklade v 3 letih za 2%, to je že strašno. Občani kolnejo župana, jeze se, ako se kaj malega popravi pri šoli. O, tega pa ne vedo, kakšne naklade so jim preobili „ofri“, mnogobrojne bratovščine itd., slednjič pa še škofov harač! Ako bi bili ti troški naštet kot davek, potem bi naš kmet preklel nebo in zemljo. Ker pa jim slika ljudski prijatelj, da jim povrne ljubi Bog vse to v prav obilni meri, zatorej ni to nič hudo za kmeta-trpina. Jasni se jim, a prepočasni. V tihi gorski vasi smo, toda vedno ne bo tako tiho. Pride čas, ko bo tudi pri nas prevrat. Ker pišem, naj omenim še nekaj. Kakor znano, je začel izdajati g. Jaklič „Slov. učitelja“. To ti je vsestransko duhovita oseba, da se mu kar ne morejo načuditi od kaplančkov razsvetljeni svedoci. Radoveden sem, kaj ga je pripravilo do tega koraka. Menda se že kesa, da se je lotil krame in oštarije. Morda bi se že rad otesel tega jarma, zato se je lotil izdaje novega učiteljskega lista. Počasi bi rad zopet zlezal na literarno polje. Čudim se pa vendar, ker ga je tako neprimerno krstil. To ime pač ni prikladno, zakaj slovenski učitelji razen trideseterih Iskarjotov — so svobodno misleči, po svedraku liberalni. „Slovenski učitelj“ pa bo prinašal — kakor se obeta — blažena krščanska čutstva, kar priča ime — Jaklič. Radoveden sem, kdo je kumoval temu presrečnemu listu. Morda pa vendar ne velenčeni Aleš, ali pa krotki, iz srca ponižni Kržič? Ako je kumoval kdo izmed omenjenih krščanskih mož, bi bilo gotovo drugačno ime. „Slovenski učitelj“, to je pač splošno; primerneje bi bilo „Krščanski učitelj“, ali pa „Katoliški učitelj“. Vidite, g. Jaklič, to se glasi lepše. Zakaj niste sklicali k zborovanju vseh trideseterih? Kolikor glav, toliko misli. V krščanskih glavah je kršanska misel, in to bi rodilo krščansko ime. Sedaj je pač moderno pri svedrocih, da mora biti vse krščansko, ali pa katoliško. Kjer ne vidijo zapisanega tega — ne bodi ga treba — pridevka, jim je vse brezversko. Ne brigajo se celo nič za gasilna društva, ker ni pisano „Katoliško gasilno društvo“. To sem pripomnil le mimogrede. Glavna stvar je pač to, komu se je poslal ta list. Naslovljen je na slovenskega učitelja, toda učitelj je bil bela vrana med črnimi. Z našim učiteljem veliko občujem. Že zdavnaj mi je pripovedoval o novem učiteljskem listu. Vedno je pričakoval, da mu pošlje slavno uredništvo „Slovenskega učitelja“ prvo številko. A čakal je zaman. V našo vas je priromal list, a h komu — k fajmostru in na slavni okrajni šolski svet, kojemu predseduje zopet fajmošter. Torej dva lista sta zašla v našo skromno vas. Spomnili so se pri slavnem uredništvu, da tu živi „božji namestnik“, a tega pa nočejo vedeti, da imamo mi slovenskega učitelja. To je vsekakor čudno ravnanje. V prvi vrsti bi morali dobiti list na ogled učitelji, naj si bodo že Dimnikovi ali Jakličevi pristaši. Izgovor je v tem slučaju prav nepotreben. Ne škoduje, ako je tudi kak liberalce naročnik na krščanski list. Tega še niso prepovedovali gospod škof, ampak obratno, kar je zelo neumno. „Slovenec“ piše v letošnji 10. številki: „... Sploh je vsakoga prosta volja, ali hoče kak list naročiti ali ne!“ Sedaj pa naj „pogrunta“ človek, kdo ima bolj prav, ali škof ali pa „Slovenčev“ uredništvo. Quot capita, tot sensus! Mahnič tako, Jeglič tako. Sedaj pa milostno prosim, naj mi ne zamerijo dobropoljski kramarski bog, ker sem napisal te vrstice o „Slovenskem učitelju“. Je že tako, da ne morem molčati. Gotovo se bom poboljšal v postnem času, a sedaj je predpust, zato naj se veseli slednja duša, pohlevna duša krotkih svedrocev pa najbolj. Krotki in iz srca ponižni Kržič pa sedaj v dolgem predpustu lahko priredi kak dobrodelen koncert v prid razširjanja „Slovenskega učitelja“ med pripravnike. „Nun wollen sie Lehrer werden“ mu gotovo prepusti telovadno dvorano. Veliko sreče želi Hribovec.

S Štajerskega, 21. januarja. Tu in tam se sliši pri nas na slovenskem Štajerskem kritika o Kranjcih, češ, da se ti ne ozirajo dosti na obmejne Slovence, ki baje brez farovža ne morejo izhajati. Zameri se kranjskim Slovencev tu in tam, da delajo le na organizaciji svoje dežele, dasi, če pogledajo čez meje, se jih hitro zavrne. Kakor nam je pokazal koncert „Gl. Mat.“ 17. jan., je to delo kranjskih Slovencev doslej bilo jako uspešno. Videli smo ta večer slovensko meščanstvo iz Ljubljane ter dosti istega iz drugih kranjskih mest. Ne glede na slavnega gostarja Ondrička, videli in slišali smo veliko število slovenskih pevk in pevcev, slišali veličastne, težavne zборе naravnost mojstrsko izvajati. In te zборе in umetnika goslarja poslušalo je občinstvo, mej katerim smo zapazili višje uradnike, višje trgovce in druge, moralno in gmotno v mestu merodajnejše meščane, cvet izobraženstva slovenskega mesta s 30 tisoč dušami. Mej vsemi pa se je videlo ženstvo tega meščanstva, ki je z vso vnemo sledilo izvajanju koncertnega programa. Lepa, velika dvorana ljubljanskega „Narodnega doma“ je bila vsa polna; ne jednega prostora ni bilo več dobiti. Bilo je lepo videti v pevskih zborih nastopiti dame iz najboljših hiš ter moške iz vseh vrst duševnega in drugega dela. Videlo se je na obrazih ljubljancanov, da hočejo reči: to je naše delo, to smo mi postavili na slovenskih tleh. Imajo prav. V tem sijajnem koncertu, kakor ga večje nemško mesto komaj premore, se je človek spominjal prejšnjih, še ne ravno dolgo minolih časov, ko se je moglo slovensko društveno življenje javno le v majhnih prostorih kretati. Veliko družbeno, socialno delo se je v tem času storilo v Ljubljani. Človek, ki

pride s slovenskega Štajerja, zna to najboljše ceniti.

Tu se vidi, da se dajo najboljši uspehi narodnega dela v socialnem življenju doseči. V tem so slovensko ženstvo, učeča se mladež in mladi možje vseh strok naravnost velikansko delo storili. Starejši možiki so morali za njimi in danes so veseli, da zamorejo drugemu svetu kaj pokazati, kar je zraslo iz domačih tal. Seveda je slovenska okolica tudi vplivala, ali v tej širni okolici, na Dolenjskem, Gorenjskem in Notranjskem so bile pred 20 leti ravno take razmere v mestih in trgih, kakor so pri nas na slovenskem Štajerskem. In danes stoji za domači življenj kakor jeden mož vse. Ali iz središča, iz Ljubljane je le vse dobro tudi v te kraje prišlo, vsaj dobilo je dosti pomoči, če druge ne, vsaj moralne. Slovenec iz Štajerske mora ob taki priliki videti, da ne gre izgovarjati se vedno na nesrečno lego in na neprijazne vlade. Kar sam storiš, to velja in ti moraš to nesrečo, te neugodnosti pripogniti k tlom, ne pa se na kako višjo moč zanašati. Kdor to stori, je revež. Saj so v Ljubljani imeli še pred 20 leti vse polno nemškega in nemško mislečega uradništva, profesorjev, trgovcev in družega meščanstva. A pogledajmo danes mej to ljubljansko ljudstvo! V tej Ljubljani je vedno tekom razvoja Slovenstva od leta 1848. tlel neki prostesji duh. Tu so Levstiki, Jurčiči, Zarniki, vedno kviško držali prapor svobodnega razvoja, in glejte, danes mora najhujši narodnostni neprijatelj Slovencev, če ni preveč zabiti in brezsrčen, veseliti imeti nad tem, kar so srednji stanovi Kranjske in osobito Ljubljane v tej Ljubljani v vseh ozirih lepega in dobrega storili. Ne da se več zamočlati: Ti kranjski srednji stanovi so na socialnih tleh izborni narodni agitatorji. S to zmago v socialnem življenju so podrli tudi v drugem nasprotstvo na tla. — Na plakatih je bilo 17. januarja brati, da se bo v deželni gledališču v Ljubljani 19. januarja predstavljala drama pesnika Antona Aškerc! To ime nam je znano! Nekaterikrat smo doma slišali o njegovem trpljenju govoriti. — Tam v Ljubljani je visoko čislán, tako visoko, kakor malokdo, ta štajerski rojak male postave, a velikega duha. Mirno in tiho živi v Ljubljani in zbira velik krog duševnih delavcev okolo sebe. Aškerc je v Rimskih toplicah doma, in te so še na slovenskem Štajerskem! — Ali imamo slovenski Štajerci talente, ženalne ljudi kar na izbiro, da nimamo prostora doma za človeka Aškercovega merila? Štajerski rojaki! Žalosten sem Ljubljano zapustil, a ko me je vlak zopet vozil proti štajerskemu domu, sem tiho šepetal: Bog Vas živi, Vas pionirje slovenskega življenja na nemškega in laškega potopa rešenih slovenskih tleh!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 23. januarja.

— Državnozborna volitev na Goriškem. Politično društvo „Sloga“ je izdalo oklic na volilce, v katerem naznanja zopetno kandidaturu grofa Alfreda Coroninija. V oklicu pravi: „Podpisano društvo sicer ne pričakuje, da bi nastopil grof sam kot kandidat, pač pa je prepričano in more p. n. volilce zagotoviti, da, ako se narod po svojih volilcih zanj izreče, sprejme mandat in ga obdrži.“ — Čemu pa je grof Coronini odložil mandat? Silil ga ni nihče, vzroka ni imel nobenega. Ali samo zato, da je provzročil velikanski vihar v deželi in veliko stroškov?

— „Novi List“ in konsumna društva na Slovenskem. Na Sušaku izhajajoči „Novi List“ prijavlja v včerajšnji številki članek „Konsumne zadruge u Kranjskoj“, iz katerega razvidimo, da uredništvo „Novega Lista“ kranjskih razmer ne pozna niti toliko, kakor kitajske ali patagonske. „Novi List“ je oduševljen pristaš konsumnih društev, a zdi se nam, da ne ve natančno, kaj je to prav za prav konsumno društvo, ker jih meče v isti koš s posojilnicami in s puljsko vinarsko zadrugo. Vzlic temu pa je prepričan, da se s konsumnimi društvi da tudi hrvaški narod rešiti vseh križev in težav. Nekam čudno je to, zlasti če pomislimo, da izhaja list na Sušaku in da se imata Sušak in Reka za vse, kar sta, zahvaliti trgovini. Toda če mislijo Hrvatje, da si bodo s konsumnimi društvi opomogli, jim mi ne bomo metali polen pod noge, a tudi „Novega Lista“ ne bomo poučevali. Pribiti hočemo samo nekatere

posebno značilne stavke iz rečenega članka. Tako je tam rečeno: „Takovih konsumnih zadruga, a i Reiffeisonovih štediona osnovali Slovenci, svečenici, višje. Sve su naperele proti Nijemcem ili proti Talijanom (samo donjekle). Najjače proti lihvarom u obće i židovom napose.“ — Dalje pravi list: „Nova društva osnivaju se samo ondje gdje kapitaliste i tujinci izrabljuju narod. Ustrajajo se zato, da narod dodje jeftinije do životnih sredstava, da puk nauči štednji, da ga oslobodi lihvarstva, da ga gospodarski dignu, da suzbije tujinstvo, da cene živčnih predmeta svede na pravo mjeru“ — in končno piše: „Prigovaraju se, da tako ne bi smjeli raditi svećenici. Kršćanska stranka uvažuje taj priговор i ona bi voljela, da ustrajanje takvih zadruga preuzmu u svoje ruke laici. Svećenstvu teške se je tim baviti i ono se ne bavi rad svoje koristi već zbog dobra naroda.“ Te navedbe bodo zadostovalne. Ne moremo si misliti, da bi bil „Novi List“ te gorostasne budalosti napisal iz zlobe, nego menimo, da jih je zagrešil iz nevednosti. Kar piše, je od konca do kraja neresnično. To ve vsakdo, kdor je le količkaj pokukal čez kranjsko mejo. Naravnost smešna pa je tirada, da hoče duhovščina s konsumnimi društvi pomagati narodu. Duhovščina snuje konsumna društva, da si polni svoje bisage, za narod pa ji je toliko, kakor za lanski sneg.

— Anton Lavrenčič, kapelan v Cerknici, je jako bojovita oseba. Kar ves svet bi rad pretepel, ta žandar našega škofa! Sicer mu leži to v krvi — brat gospoda Antona je pretepal celo rodno svojo mater — ali vendar pripoznavamo, da je bojovitost, katero prodaja cerkniški Lavrenčič, nekaj posebnega. In s tugo priznavamo pa tudi, da je gospod Tonče zgrešil svoj poklic. O ti ljubi Bog, kako karijero bi bil napravil naš Tonče, da se je posvetil mesarstvu, in ne duhovstvu! Možno do dobro čuti, in zagledal — če je tudi duhovnik — si mora dati časih duška: kakor je nekdanj Karakala po starem Rimu ljudi za svoj kratek čas z betom pobijal, tako pobije časih cerkniški Karakalček kakega fanta k zemlji. In če se mu potem hoče z vso silo prisoditi olajšavno okolnost pijanosti, pa se bojovito v „Slovenca“ odreže: „Ni res, popolnoma trezen sem mu jo prisolil in bi to v tem slučaju storil makari tudi dr. Tavčarju in Malovrh!“ Tako, vidite, je vse v redu. Kdor Lavrenčiču, kadar se zvečer vrača iz pivnice konsumnega društva v Cerknici, ni všeč, pa mu jo sme prisoliti! Gospod Anton nimajo samo pravice odpuščanja grehov, dobili so tudi, kakor nekdanji graščaki, pravico tepenja! Liberalci na Kranjskem smo pač veliki reveži: sedaj bodemo morali vsakega kolarnika, če ga slučajno srečamo na ulici, že oddaleč s strahom in pazljivostjo pregledati, če se mu kje pod dolgo suknjo ne skriva „bok-sar“! Sedaj vemo, — če tudi živimo v moderni državi — da nas smejo naši duhovniki, ako jim slučajno nismo po godu, preteptati, ali kakor se cerkniški Tonče izraža, da nam smejo jedno „prisoliti“. Cerknikanje, sedaj se pa le pripravite na Lavrenčičevo „sol“, in kar vas je svobodomislečih mož, ako so vam draga vaša hrbtišča, ogibajte se kaplana Lavrenčiča, kadar se — nalit z laškim vinom — vrača iz pivnice konsumnega društva! Na zdravje!

— Komisija za cenitev osebne dohadarine. Pri dopolnilnih volitvah v komisijo za cenitev osebne dohadarine v Ljubljani, ki so se vršile včeraj in danes dopoldne v „Mestnem domu“, so bili izvoljeni: v prvi volilni skupini g. Vaso Petrič kot namestnik; v drugi volilni skupini g. Josip Lavrenčič kot član; v tretji volilni skupini g. Ivan Sušnik in g. Josip Turk kot člana, g. Ivan Belič in g. Ivan Plantan kot namestnika.

— Društvo „Pravnik“ bo imelo jutri zvečer svojo glavno skupščino v „Narodnem domu“ in sicer v mali čitalniški dvorani. Začetek ob 8. uri.

— Slovensko gledališče. V četrtek se bodo igrali „Rokovnjači“, narodna igra s petjem, v tretje in bržčas poslednjič v tej sezoni. Opozorjamo torej na to predstavo vse one, ki si te z najboljšim uspehom že dve sezoni igrane, najpriljubljenejšje izvirne narodne drame še niso ogledali. Vstopnina je izdatno znižana. — Ker nove dekoracije za „Večnega mornarja“ še niso popolnoma dovršene in

je intendanci dramatičnega društva na tem, da se slovenske predstave v tem, kar je v naših razmerah najbolj možno točno in uzorno uprizore in ker tako velika opera, kakor je Wagnerjev „Večni mornar“ potrebuje posebno pozorno izvršenih muzikalnih in uprizoritvenih skušenj, se je premijera te opere postavila na soboto, dne 27. t. m.

— Ruski kružok. Danes ob 8. zvečer je I. redni občni zbor tega novega društva. Občni zbor bo v „Narodnem domu“ na levi strani spodaj.

— Občinske volitve v Trzinu se bodo vršile dne 25. t. m. in se jih bodo letos tudi Slovenci udeležili. Prebivalstvo v Trzinu je po svoji ogromni večini slovenske narodnosti. Trzin se je sicer razglasil kot nemški kraj, ali njegov nemški značaj je samo fikcija. Masa prebivalstva je slovenska in zato je samo prav in v redu, če dobi Trzin tudi na zunaj ta značaj. Radi tega še ni treba, da bi nastalo sovraštvo med prebivalstvom jedne in druge narodnosti. Slovenci in Nemci bodo lahko slej kakor prej v miru živeli in v složnosti skrbeli za procvit prijaznega Trzina, čeprav zadobi trg tudi na zunaj tisti značaj, ki mu gre po narodnosti prebivalstva. Če store volitvi I. in III. razreda svojo dolžnost, je zmaga Slovencev lahko mogoča. Slovenski kandidati so: za I. razred gg.: Špendal, trgovci Jelenec, Ahačič, Engelsberger; za II. razred gg.: Vilko Pollak, Ludvik Pollak, Iv. Deu, Globotschnigg; za III. razred: gg. Stas. Pollak, K. Ruech, Jeglič in M. Rozman.

— Narodna čitalnica priredi v sredo, dne 24. t. m. v veliki dvorani „Narodnega doma“ jour-fixe s plesom, pri kojem svira oddelek vojaške godbe. Pri bici kliškem plesu smo zopet jedenkrat občutili, s kakim vžitkom se pleše v krasni veliki dvorani, katere prostornost pa postane oficijelna in dolgočasna, ako ni napolnjena z živahno in mnogobrojno družbo. Odbor se nadeja, da pridejo k plesnemu večeru vse čitalniške plesalke in plesalci. Za dober arangement glede stranskih prostorov in postrežbe bo skrbjeno.

— Predavanje v „Mestnem domu“. V nedeljo dopoldne je v veliki dvorani „Mestnega doma“ zdravnik g. dr. Robida — o katerem se je sloveči psihijater prof. Krafft-Ebing na Dunaju izrazil, da je eden najboljših njegovih učencev — predaval o kugi. Predavanju, ki je bilo jako zanimivo, je prisostvovalo mnogobrojno občinstvo.

— Javno vprašanje. Piše se nam: Ali je deželni odboru znano, da visi še vsako nedeljo na vratih deželnega muzeja tablica z besedami: pristop danes ni prost, in ali misli, da je muzej za muzejske uradnike ali za širitev znanja med ljudstvom? Ali bi škodilo, ko bi se odpiral tudi ob praznikih? — Eden izmed onih, ki vsako nedeljo hodijo gledat.

— „Slovensko trgovsko pevsko društvo“. Odbor društva je z ozirom na to, da nameravani ples trgovskega bolniškega društva odpade, na občno željo v svoji zadnji seji sklenil, da priredi svoj plesni venček dne 10. februarja v veliki čitalniški dvorani „Narodnega doma“ z vojaško godbo. Pomožni odbor je že s potrebnimi pripravami pričel in se bodo vabila tekom prihodnjih dni razpošiljala.

— Poštna vest. Za poizvedbe glede poštne pošiljatev, ki so se poizgubile pri železnični katastrofi v Kalsdorfu 24. decembra p. l. zjutraj, treba je mnogo časa ne samo radi velike množine materijala in dotičnih reklamacij — ampak tudi ker se mora dogovarjati s poštними ravnateljstvi, katerim so podrejeni dotični oddajalni poštni uradi. Razun tega je treba v vsakem slučaju v dogovor stopiti z onim poštним ravnateljstvom, kateremu je podrejena železniška pošta Trst-Dunaj, ker se bodo dotične odškodnine in poročila izplačevala na račun ravno te oblasti. Slavno občinstvo, ki z razumljivo nestrpnostjo pričakuje rešitev reklamacij, bodi zagotovljeno, da ravnateljstvo kolikor je le mogoče pospeši obravnavo radi odškodnine, in da je le zapletenosti dotičnih razmer pripisati, da se ta stvar bolj kakor ljubo zavlačuje.

— Čitalnica na Vrhniki priredi v korist Prešernovemu spomeniku v soboto, dne 27. januarja t. l. v društveni dvorani veselic s petjem, tamburanjem, gledališko predstavo in plesom. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Vstopnina: 1 krono 60 vin, stojišča 80 vin.

— Mariborski Salomon. Piše se nam iz Maribora: Pri nas se ljudje že več dni ne morejo nasmejati nekoliko pikantni, a resnični dogodbi, ki se je tu primerila. Te dni hi se bil moral neki železniški uslužbenec peljati na Dunaj. Poslovil se je doma in šel v službo, toda še predno je vlak odinil, postal mu je tako slabo, da je naprosil necega tovariša, naj mesto njega prevzame službo in se pelje na Dunaj. Tovariš je res prevzel službo in naš železničar jo je krenil domov. Moral je precej dolgo trkati, predno mu je žena odprla. Komaj je zagledala moža, začela je brkati tarnati, da jo zobje bole in nujno prositi moža, naj gre v lekarno iskat kako zdravilo. Ker se mož ni dobro počutil, ni hotel narediti daljše poti, nego se slekel in legel v posteljo. Toda žena ni mirovala. Vzdihovala, jokala in prosila je toliko časa, da je mož res vstal in šel v lekarno. Ko je tam dobil zdravilo, segel je v žep vrhne suknje in našel v njem neznanu mu denarnico s 4 gold. Ves presečen seže v notranji žep in dobi tam listnico s 1100 gold., o katerih je natančno vedel, da jih ni nikdar imel. Ko si je pogloblje ogledal suknjo, je videl, da ni njegova, dasi jo je bil oblekel v svojem stanovanju. Moževo začudenje pa ni dolgo trajalo. Uganil je, pri čem da je in glede nadaljnega postopanja storil prav salomonsko moder sklep. Najprej je šel na policijo in tam naznanil, da je v svojem stanovanju dobil suknjo z 1104 gold. ter izjavil, da naj se lastnik suknje in denarja pri njem oglasi, če hoče svojo lastnino dobiti. Potem pa je šel mirno domov in svoji ženi rekel, da jo za 1104 gld. lahko — vsak dan zobje bole. Vse kaže, da je mož ravnal jako pametno, zakaj lastnik suknje in denarja se še do danes ni oglasil pri našem železničarju.

— Potne liste kupujejo ljudje, ki se hočejo izseliti v Ameriko. Danes sta bila v Ljubljani dva prijeta, ki sta imela na drugo ime se glaseča potna lista. Kupila sta jih od svojih znancev. Na hrvatski meji pa kupujejo kranjski fantje potne liste od Hrvatov in potujejo tako kot Hrvati v Ameriko, ne da bi se jim bilo treba bati, da bi jih kdo vstavil, ker kot Hrvati in ogrski državljani niso podvrženi tukajšnjemu vojaškemu zakonu. V črnomeljsem okraju so baje že prišli in zaprli jednega, ki je potne liste prodajal.

— Pijani prisiljenci. Danes dopoldne je nastala pri stavbi Zupančičeve hiše na Rimski cesti med prisiljenci, ki so se bili napili žganja, prava revolta. Spoprijeli so se bili s pazniki, in ko je prišel policijski stražnik, so zgrabili za lopate, in so hoteli na policaja. Zupančičevi uslužbenci so jih komaj pomirili.

— Pisma iz Španije prihajajo spet na Kranjsko. V pismih se obeta ljudem 30% od 45.000 funtov šterlingov, ki leže v angleški banki, in se morejo le vzdigniti, če se pošlje v pismu označena brzojavka. Ljudje se svare, da ne pošljejo teh brzojavk, s katerimi hoče pisec le goljufati.

— V Ameriko jo je hotel popihati Ivan Kernc iz Sela v občini Sv. Marjeta na Dolenjskem, pa ga je na kolodvoru ujel policaj, dasi je imel seboj svarilo, naj pazi, da ne pride v roke kakim policajem.

— Na semenj dne 22. januarja t. l. je bilo prignanih 1259 konj in volov, 263 krav in 50 telet, skupaj 1572 glav. Kupčija z voli je bila prav živahna, ker so prišli navadni kupci z Morave in z Bavarskega in so jih veliko nakupili in dobro plačali. Tudi s kravami se je dobro kupčevalo. S konji je bila kupčija srednja.

— Na kolesarskem plesu je bil izgubljen dragocen robc iz bruseljskih čipk, Kdor ga je našel, naj ga blagovoli proti primerni nagradi oddati pri g. Šešarku.

* Čudna oporoka. V Antverpah je umrl poveljnik 7. hus. polka, Cadet, med tovariši jako priljubljen in ugleden častnik. V svoji oporoki je pisal med drugim: Odkram se vsem častem. Želim, da me pokopljejo kolikor možno zgodaj in na preprost način. Želim, da ni nihče pri mojem pokopu. Ako morem koristiti, zapuščam svoje truplo kakemu zdravniku ali medicincu, ki dela šele izpite.

* Nečloveški častnik. V eni poslednjih sej ogrske delegacije je povedal delegat Gabrijel Ugron pred delegacijo naravnost nečloveško dejanje nadporočnika Jakše Dembickega v Karlsburgu. Dembicki je poslal svojega „burša“ h kočijažu častniškega konsumnega društva, pešcu Antonu Balašu

z naročilom, naj vpreže konje ter se pripelje po nadporočnika, da ga odpelje na neko zabavo. Balaš je odgovoril, da sme upreči konje le na pismeni ukaz svojega stotnika. Dembickega je ta odgovor tako ujezil, da je opasal sabljo, drl na Balašo, mu odsekal več prstov na levi roki ter odšel na to mirno na ples. Strahovito razmesarjenega pešca so našli šele naslednjega jutra v krvi. Vojni minister je na to odgovoril, da odredi strogo preiskavo.

Književnost.

— 1 štev. „Slovenke“ izide vkratkem. Zamude je kriva tovarna tiskarskega materiala, katerega ni dobila tiskarna v Trstu pravočasno.

— „Popotnik“ pedagogičski in znanstven list. Letnik XXI, št. 1. Vsebina je takole: 1. Drag. Pribil: Važnost zemljepisnega pouka. 2. Vek. Kukovec: Navajajmo mladino k štedljivosti! 3. Val. Pulko: Ne zaničuj darov božjih! 4. Fr. Ilesič: Matematiški problem v slovnicu. (I.) 5. Književno poročilo. (Ocena — Novosti). 6. Razgled (Pedagogičski paberki — Kronika.) Priloga: Naš program — Poziv in prošnja.

— Uvod v narodno gospodarstvo uredil Vekoslav Kukovec. Cena 1 K, po pošti 1K 10 h. — Knjigo se naroča pri M. J. Neratu uredniku „Popotnik“-ovem v Mariboru in se dobi tudi v vseh knjigotrnicah po Slovenskem. O tej jako zanimivi knjigi bomo še govorili.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 23. januarja. Komité, v katerem so ministrski predsednik Körber ter ministri Hartel, Spens in Rezek, se bavi s pripravami za češkonemške pravne konference. Te se začno najbrž 5. februarja.

Dunaj 23. januarja. Vlada je postavila permanentno komisijo, kateri bo predsedoval ali Körber sam ali poljedelski minister Giovanelli, in ki se bode bavila s premogarskim štrajkom. V tej zadevi je minister Spens odpotoval na Moravsko, sekcijski šef Blumfeld pa na Češko.

Dunaj 23. januarja. Ministrski predsednik Körber je imel z načelnikom nemških nacionalcev Kaiserjem razgovor. Rekel je mej drugim, da minister Rezek ne bo imel prav nobene vpliva niti na resortne niti na personalne zadeve, da bo zgolj posredovalec mej vlado in Čehi. Ta izjava je mej češkimi poslanci napravila jako slab utis. Obča sodba je, da bo Körber hodil po istih potih kakor Clary, in da ga tudi ista usoda zadene.

Dunaj 23. januarja. Veliko presečenje je obudila razlika mej sklepi nemške napredne in nemške nacionalne stranke glede pravih pogajanj. Dočim se je nemška napredna stranka brezpogojno izrekla za pravna pogajanja, so nemški nacionalci sklenili, da se jih ne udeležijo, dokler se državni zbor ne skliče. Načelniki nemških klubov so imeli vsled tega sejo, v kateri so nacionalcem prigovarjali, naj odnehajo. Klub nacionalcev je sklican na 29. t. m., da še enkrat o tej stvari sklepa. Ogljubljena so za to sejo važna naznanila posl. Pradeja.

Dunaj 23. januarja. Körber je bil danes sprejet v posebni avdijenci pri cesarju ter je imel dolgo posvetovanje s knezom Windischgraetzem.

Dunaj 23. januarja. Imenovanje dr. Bilinskega guvernerjem avstro-ogrskje banke se smatra kot zagotovljeno. Če odloži Bilinski svoj mandat za državni zbor, postane Abrahamowicz podpredsednik poljskega kluba.

Praga 23. januarja. Na progah v Jičin in Nimbuk se je radi pomanjkanja premoga ustavil ves obrat na lokalnih železnicah.

London 23. januarja. Od nedelje ni nobenega zanesljivega poročila iz južne Afrike. Razburjenost v Londonu in v celi Angleski je vsled tega jako velika. Zadnje poročilo javlja samo, da so Angleži v soboto in v nedeljo pri Spearmauscampu izgubili 279 mož, ki pa so večinoma le ranjeni in je malo ubitih. Vsa druga poročila so več ali manj izmišljena, pač pa se obče sodi, da se je že vnela odločilna bitka.

Eno najodličnejših mest med prodajalnicami čaja zavzema za trdno znana trdka **Messmer-Jev čaj**. Njena slovita mešanja so dobila v finih in najfinjših krogih priznanje, ter se priporočajo od družine do družine naprej. Zabojski na poskusno 50 kr. do 1 gld. pri Antonu Stacul-u, Ivana Luckmann-a nasledniku, pri J. C. Praunselss-u ter pri Ivanu Buzzoliniju v Ljubljani. IV. (1899-2)

Condurango Malaga vino.

(Želodec krepčujoče vino.)

Sunja, 23. septembra 1898.

Blag. gos. **M. Leustek**, lekarnar v Ljubljani.
Rad priznam, da je Vaše **Condurango Malaga vino** pristno. Deluje posebno dobro pri želodčni boli, krepči telo, lajša in vzbuja slast do jedi.

(9-4) **Dr. J. Folnegovič**, obč. zdravnik.

Umrli so v Ljubljani:

V hiralnici:

Dne 16. januarja: Ivan Vodnik, gostič, 75 let, ostarelost.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. Srednji zračni tlak 736-0 mm.

Januar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
22.	9. zvečer	737-1	-0-4	sl. jug	oblačno	0-0
23.	7. zjutraj	737-1	-0-9	sl. jzhod	oblačno	0-0
"	2. popol.	737-2	+5-1	sl. jug	jasno	0-0

Srednja včerašnja temperatura -0-3° in normale: -2-3°.

Dunajska borza

dne 23. januarja 1900.

Suopni državni dolg v notah	99	K 80	h
Skupni državni dolg v srebru	99	" 65	"
Avstrijska zlatna renta	98	" 95	"
Avstrijska krona renta 4%	98	" 75	"
Ogrska zlatna renta 4%	98	" 85	"
Ogrska krona renta 4%	95	" 10	"
Avstro-ogrski bančne delnice	131	" 75	"
Kreditne delnice	233	" 95	"
London vista	242	" 15	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118	" 15	"
20 mark	23	" 60	"
20 frankov	19	" 21	"
Italijanski bankovci	89	" 75	"
C. kr. cekini	11	" 42	"

Učenec

se takoj vsprejme v trgovini z železnino in špecerijami.

(178) **Franč Guštin v Metliki.**

Steklarska obrt

(189-189)

v nekem mestu na Spodnjem Štajerskem, že nad 50 let obstoječa, se zaradi rodbinskih razmer takoj ali z novim letom prodaja. Več pove upravnistvo „Slov. Nar.“.

Firm. 24. Einz. II. 34

Razglas.

Pri c. kr. deželni kot trgovinski sodnji v Ljubljani se je vršil vpis firme

„Ivan Čop“

za izdelovanje deščičnih podov in lesno trgovino v Mosteh in Ivana Čopa, trgovca v Mosteh, kot imetelja te firme v register za posamezne firme.

C. kr. dež. sodnija v Ljubljani.

oddel. III. dne 18. januarja 1900. (19-1)

Svarilne besede!

Bolje mislečim rodbinam.

V novjšem času se pojavljajo v nekaterih kotih neopravičene in nespodobne osebe, ki se za hrptom oblastev plazijo in pod krinko „zaključene družbe“ odpirajo neko vrsto „brezplačne plesalne šole“ (?) ter s tem ponižujejo ugled resnične plesalne šole, in udeležencem, večinoma neizvedencem, vcepilajo slab pojem o žlahtni plesalni umetnosti ter oškodujejo stroko plesalnih učiteljev.

Plesalna umetnost je učni predmet višje družbene naobraženosti človeške, a ne izbrano sredstvo zlorabe, sprejemanja daril od strani prirediteljev ter se v ospredje potiskanja iz gotovih interesov, kajti drugega namena absolutno nima tako počenjanje. Absolutno v toliko ne, ker prireditelji nimajo sposobnosti in opravičenosti. Torej je tudi kršenje oblastvenih predpisov za plesalno učno umetnost. Pri tacih rendezvousih je za oba spola spodtakljivo, kar najmanjši del roditeljev sluti, ker se mnogi pokvarijo. Se li tacih plesov udeležujejo tudi dijaki? To na prijazno znanje.

Frid. Vilj. Lang

učitelj vesoljne estetične plesalne umetnosti. (186-1)

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Nolli

Hiša

s 7 stanovanji

je na prodaj v Vodmatu, Jenkove ulice šte. 11 za 2000 gld. (176-2)

Pozor!

Hišni gospodarji in oddajalci malih stanovanj naj premislijo dobro, komu oddajo svoja stanovanja in s kom imajo opraviti (184)

Alojzij Korsika

hišni posestnik, Tržaška cesta št. 4 in Bleiweisova cesta št. 1.

Ges. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga čez Trbiž**. Ob 12. uri 5 m. po aoci osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ausse, Solnograd; čez Klein-Reiffing v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reiffing v Steyr, Linc, Budejcevic, Plzenj, Marijine vare, Hebr, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje**. Osobni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** juž. kol. **Proga iz Trbiža**. Ob 5. uri 46 m. zjutraj osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejcevic, Solnograda, Linca, Steyra, Ausse, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejcevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osobni vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja**. Osobni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v **Kamnik**. Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** drž. kol. iz **Kamnika**. Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

Občni zbor

okrajne posojilnice v mestu **Kamnik**

bode

dne 2. svečana 1900

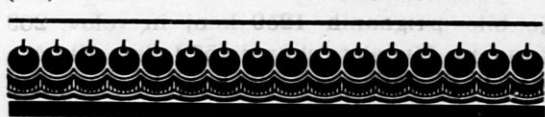
ob 11. uri dopoldne v pisarniških prostorih.

Dnevni red:

- I. Bilanca za leto 1899, oziroma potrdilo računa in razdelitev čistega dobička.
- II. Volitev 6 udov ravnateljstva, pregled nika računov in njega namestnika.
- III. Posamezni nasveti.

V Kamniku, dne 20. prosinca 1900.

(189) **Načelnistvo.**

Za mnogobrojna naročila na izvozno, vležano in granatno **pivo**

iz češke delniške pivovarne v Budjevicah v sodih in steklenicah po konkurenčnih cenah se priporoča

Anton Ditrich, Ljubljana
Marije Terezije cesta šte. 2.

Češka delniška pivovarna v Budjevicah je dobila na strokovni izloži v Stuttgartu l. 1897 **jedino „prvo častno nagrado“** izrecno „za izvrstno pivo“. (2261-16)

Dovršen šestošolec

sprejme se kot praktikant (179-1)

v lekarni A. Šušteršiča v Krškem.

Kmetijski upravitelj

(ekonom)

29 let star, več najnovejšega umnega gospodarstva ter z najboljšimi spričevali želi službo premeniti

s 1. februarjem ali tudi pozneje.

Naslov pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“, (162-2)

Trgovci pozor!

V Št. Vidu pri Zatičini prodaja se iz proste roke na najlepšem prostoru na razpotju ležeča

hiša šte. 5

v kateri je spodaj prostorna prodajalnica, 2 magacina in lepo stanovanje, zgoraj štiri prostorne sobe, velika obokana kuhinja in 2 prehoda. Pri hiši je skedenj, hlev za 12 glav živine, velike drvarnice, zraven prostor za kmetijsko orodje in šupa. Tik hiše je vrt in na vrtu stoji dvojnjak, s 6 štanti kozolca. Dvorišče je z zidom ograjeno in popolnoma zaprto. Ze zdaj prostorna prodajalnica razširi se lahko na 8 metrov dolgoti in ravno toliko širokosti. Hiša stoji prav blizu farne cerkve V občini je šola s 6 učitelji, in fara s 4 duhovniki.

Več se izve v upravnistvu „Slov. Naroda“. (167-2)

Ženitna ponudba.

Dobro situiran trgovec in posestnik v prijaznem kraju na Štajerskem, vdovec s par nedoraslih otrok, srednje starosti, želi se poročiti z gospodično, oziroma vdovo brez otrok, od 25-30 let staro, z nekoliko tisoč goldinarjev imetka.

Le resne ponudbe sprejema pod „srečna prihodnost 900“ upravnistvo „Slov. Naroda“. (144-3)

Natečaj.

Služba distriktnega zdravnika

za tukajšnje sanitetno okrožje, katero obstoji iz pol. občin trga Mozirje z okolico, Rečica in Kokarje, je z letno plačo (900 gld.) 1800 kron s 1. marcem 1900 oddati.

Prošniki imajo dokazati, da so diplomirani doktorji vsega zdravilstva s prakso, da so rimsko-katoliške vere ter zmožni slovenskega in nemškega jezika in pripravljeni imeti lastno hišno lekarno.

Dotične prošnje so nam do 15. februarja 1900 doposlati.

Odpoved šest tednov.

Sanitetni distriktni odbor Mozirje

dne 19. januarja 1900.

(187-1)

Načelnik.

Velika domača

družba za zavarovanje življenja

ki ima jako konkurenco omogočajoče tarife in posebno liberalne zavarovalne pogoje išče

spretnega zastopnika za Ljubljano.

Nestrokovnjakom se eventualno za instrukcijo in za uvežbanje dá uradnik na razpolaganje na stroške družbe. — Obširne ponudbe pod: „Sichere Existenz 1700“ upravnistvu „Slovenskega Naroda“. (177-1)

Trgovina z železom „Merkur“ v Celju

sprejme sredi marca t. l.

1 izvežbanega komptoarista
1 spretnega detajlista
1 magacinerja.

Znanje kakega slovanskega in nemškega jezika v govoru in pismu se zahteva.

Ponudbe naj se pošiljajo na naslov: „Trgovina z železom Merkur v Celju“. (155-2)

V pojasnilo

(193)

glede plesnega venčka ljubljanskih izvoščkov naznanjava da se bo isti vršil v četrtek, dne 25. januarja t. l. v Kazinske restavraciji.

Ivan Pukelstein, Jurij Mozar.

Išče se izprašana

poštna opraviteljica.

Mesečna plača (25 gld.) 50 K. Hrana in stanovanje prav po ceni. Ponudbe naj se blagovolijo poslati vsaj do 28. t. m.

(188-1) **Janezu Zupanc-u**

poštarju v Srednji vasi (Bohinj).

Samo gospodje

dobé: 2 zbirke z 120 komadi jako interesantnih momentnih fotografij in senzacionalno novosegno zbirko prekomorskih kuriozitet, obsegajočo 16 barvanih podob, v obliki vizitk. Te 3 zbirke veljajo, ako se denar naprej pošlje, le 1 gld. (tudi v poštini znamkah). Pri povzetju 30 kr. več. Pošilja franko in diskretno **J. Kamm**, Dunaj, II., Jaegerstrasse 26. (45-2)

Službo

okrožnega zdravnika

odda podpisani zdravstveni okrožni odbor.

Letna plača znaša 1200 K.

Prošnje s predpisanimi dokazili naj se vlagajo do 17. svečana 1900.

Zdravstveni okrožni odbor okolica Konjice (Štajersko)

dne 17. januarja 1900.

Ivan Šepić l. z.,
načelnik.

(192)

Damam

katero uvažujejo čisto, nežno polt, se prav posebno priporoča

lekarnarja Piccoli-ja

Glycerin-Creme.

1 flacon 30 kr. (2322-4)

Vnanja naročila proti povzetju.

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.